

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Zopet Španija

Ze smo nekoliko pozabili na Španijo in njene domotije, ki so sledile padcu monarhije, že prihajajo izza Pirenejev znova alarmantne vesti, ki Evropi komaj puščajo v dvomu, da bodo morali socialisti, ki so zmagovalno izšli iz revolucije, bojevati trde boje, da jih že prihodnje mesece ne strmoglavijo njihovi doslednejši sodrugi — komunisti. Zaenkrat pa v Španiji še vladajo socialisti. Še 31. decembra je vodilno glasilo njihove stranke »El Socialista« označilo kot politično bilanco 1931 politično zmago socialistov v Španiji. Iz junjskih volitev v konstituantno so radi svoje sijajne organizacije izšli kot najmočnejša stranka. Skupno z radikali (Lerroux) in republikanci (Zamora in Maura) so sestavili vlado, v kateri so imeli prevladujoč vpliv. Posrečilo se jim je, da so novi španski ustavi utisnili docela svoj materialistični nazor in svoj pečat. Oktobra meseca sta Zamora in Maura s svojimi republikanci izstopila iz vlade. Ko se je po volitvah predsednika (11. dec.) vlada preobnavala, so iz nje izpadli tudi Lerrouxovi radikali, tako, da so na parlamentarni pozornici kot vodilen in odločujoč faktor z nekaterimi neznatnimi skupinami ostali socialisti sami, kar bi jim moralo dati še večjo politično udarno moč. Toda tudi španski socialisti, kakor socialisti povsod, — so brzo pričeli doprinositi dokaze, da njihove doktrine, prenešene v praktične življenjske oblike prav hitro doživijo brodolom. Položaj španske socialistične vlade je zelo labilen, to pa radi izredno slabega gospodarskega stanja, v katerega so socialisti spravili deželo, pa tudi radi politične pregrupacije, ki se je med tem izvršila. Predvsem pa so socialisti s svojo kulturnobojno ustavo čisto brez potrebe odbili vse resnično pozitivne elemente v državi, ki jih v Španiji predstavlja katolicizem in ki so gotovo tudi v veliki večini, le da do sedaj niso bili organizirani.

V gospodarstvu je opazovati silno nazadovanje zunanje trgovine. Leta 1929 je Španija uvozila za 2455 milijonov zlatih pezet in izvozila za 1842 milijonov. Za leto 1930 so znašale številke za uvoz 2230,5, izvoz pa je narasel na 2044,3 milijonov. Trgovska bilanca je sicer bila pasivna, vendar pa je v 1. 1930 nastopilo znatno izboljšanje. Toda silno nazadovanje kaže preteklo leto. Sicer objavljen bilanca zaenkrat obsega le 11 mesecev (do decembra), vendar je očitno, da je promet padel za polovico, ker je bilo uvoženega le za 1078 milijonov zlatih pezet, izvoženega pa za 872,6 milijonov. Razven tega tudi vrednost pezele nevdružno sumljivo pada.

Kje je temu pojavu iskati vzroka? Vlada je iz varčnostnih razlogov uvedla pretrpane uvozne carine. Inozemsko blago je raditje postalo predrago in so ga res začeli manj uvažati, toda užajen inozemci tudi niso hoteli več hoditi na španski trg. Poleg tega je kupna moč španskega kapitala silno padla. Kljub drakonimskim odredbam je silno mnogo kapitalov zbežalo preko meje, domača industrija pa je neprestano ogrožena od ponavljajočih se štrajkov in nemirov, ki jih kot neke vrste svoje manevre vzpirajo teden za tednom revolucionarni sindikalisti in komunisti. Razven tega je bila lanska letina dokaj slaba. Podoželsko ljudstvo trpi naravnost pomanjkanje. Vse to spretno izrabljajo revolucionarji v svoje propagandne namene. Pa tudi politično se za vladajoče socialiste položaj neugodno razvija. Prav dobro se zavedajo, da so zbrali pri volitvah mnogo več glasov, kakor odgovarja njihovem dejanskemu položaju v deželi. Radi tega se z vsemi silami upirajo in so zagrozili celo z revolucijo, ako bi se konstituantna razšla, — kakor bi bilo treba —, in bi se razpisale nove volitve. Ob prevratu so glasovali za socialiste vsi meščanski krogi, zato, ker so jih smatrali za primerno silo, ki bo držala skrajne sindikate učinkovito v šahu. Glasovali pa so za nje tudi vsi navdušeni republikanci, ker so socialisti bili pač najbolj vidni in najbolj glasni nosilci republikanstva.

Toda sedaj prihaja iztorenjenje in sicer istočasno v delavskih kakor srednjih slojih. Delavstvo se popravlja, in sicer po pravi, kje so tiste dobrine, ki so mu jih obetali od socialistične ustave. Vidna je le brezposelnost, ki tembolj narašča, čim bolj pada pezata in čim slabša je gospodarska moč domačega kapitala. — Srednji sloji pa, ki so svojo usodo zaupali socialistični stranki, še bolj jasno uvidevajo, da so se temeljito prevarali, ako so v njih zrl brambo proti revolucionarnemu komunizmu. Socialisti so v vedni skrbi za svoje levičarske in ekstremno razpoložene mase, da jim ne uidejo v komunizem. Zato jim ob vsaki priložnosti popuščajo in dajejo koncesije —, ves politični kurz se usmerja vedno bolj na levo. Vendar to ne izda mnogo. Sindikalisti in komunisti se s pomočjo inozemskih podpor vedno bolj krepe in že obvladujejo ulice, kakor kažejo zadnji dogodki. Bati se je, da je socialistični režim le prehod in odeva, pod katero se organizira komunizem za odločilen udar. Komunisti vodijo pravo guerilla vojno proti vladi in istočasno tudi proti katolicizmu, ki jih očitno smatrajo za svoje opasnejše nasprotnike kakor socialiste. Zopet poskušajo zažigati samostane in pleinili cerkve, — vladi pa manjka potrebne odločnosti in tudi volje, da bi zadostno ščitila katoliške državljane pred krvavimi nasilji.

Zato so katoliki marsikje segli po samopomoči, da jih ne prehitijo dogodki kakor pred meseci. Politično so se organizirali v »Accion Nacional«, v narodno akcijo, ki bo branila njihove državljanske pravice. Za novo leto so vsi španski škofje in nadškofje izdali na narod obširno spomnico, v kateri sporočajo, da so se odločili zapustiti dotedanje čakajoče stališče ter se odločili, da sami osebno prevzamejo vodstvo boja za varstvo ver-

Nov poraz nemške diplomacije

Odgoditev reparacijske konference — francoska zamisel — Laval pritiska na Ameriko

Pariz, 22. jan. Odgoditev reparacijske konference je treba v prvi vrsti pripisati manevru g. Laval, ki stremi za tem, da Amerika pod moralnim pritiskom Evrope pristane na znižanje svojih terjatev napram Evropi v tolikšni meri, kolikor naj bi se znižala nemška vojna odškodnina. Ameriška vlada je sicer na Lavalovo sondiranje že odgovorila, da v smislu zadnjega sklepa kongresa ne more biti govora o črtanju ali pa znižanju medzvezniških dolgov, toda francoska diplomacija upa, da to ni definitivni odgovor. V političnih krogih menijo, da kongres ni s svojim sklepom izrazil mnenja ameriškega naroda, in so prepričani, da se Amerika vendar stalno ne bo mogla upirati pritisku vsega sveta in igrati vloge neodjenljivega skupuha, ki se za usodo drugih narodov ne zmeni. Poleg tega bodo odločilne važnosti tudi predsedniške volitve v Združenih državah. Francoska zunanja politika stremi za tem, da se čimbolj odloži razprava o končni ureditvi reparacijskega vprašanja in da prisili Ameriko, da se poprej izreče. Prav negativni odgovor ameriške vlade je bil kriv, da so na Quaiu d'Orsayu napeli vse sile, da se reparacijska konferenca v Lausanni odloži.

Težko je odgovoriti na vprašanje, ali gre le za odlog nekaj dni, kakor to zatrjujejo poluradna poročila iz Londona, ali za daljšo odgoditev. Silno neugoden vtisk je napravila v Parizu vest, da je dr. Brüning vprčil angleškega poslanika odklonil predlaganje Hooverjevega moratorija, češ, da zahteva Nemčija kratkoročno črtanje reparacijskih dolgov. Angleška vlada se je namreč silno trudila in si še danes prizadeva, da bi našla kompromis med Francijo in Nemčijo. Zato je predlagala nov moratorij enega leta začeti od 1. julija 1932. Do poteka novega moratorija bi imele prizadete države dovolj časa, da rešijo definitivno vprašanje nemških reparacij. Toda na ta predlog, da bi se namreč moralo reparacijsko vprašanje do 30. junija 1933 definitivno rešiti, ni Francija pristala. Tako so angleške posredovalne predloge zavrnili Nemci, kakor tudi Francozi. Iz te zagate ni bilo druge rešitve kakor odložitev konference. Brezdvomno je bolje, da se konferenca ne vrši, dokler se ne doseže vsaj v glavnem predhodni sporazum, kajti polom konference bi imel za vse gospodarstvo v Evropi nedogledne posledice.

Kako je učinkovala nedavna izjava nemškega kanclerja proti nadaljnjemu plačevanju reparacij in pa odklonitev enoletnega moratorija na francosko javno mnenje, je razvidno iz zadržanja radikalne socialistične stranke, ki je še vedno prva zagovornica zblizanja z Nemčijo. Osrednje vodstvo stranke in še posebej Herriot v svojem listu »Nouvelles« povsem odobravata najnovejšo Lavalovo izjavo, s katero je francoski ministrski predsednik odločno odklonil nemške zahteve.

Jutri prispe v Pariz angleški zunanji minister Simon, ki bo prekinil svoj pot na zasedanje Sveta Zveze narodov v Ženevi, katera se začne dne 25. januarja. Tu govori, da se bo angleški zunanji minister sestal z Lavalom in se z njim pogovoril o vprašanju reparacijske konference. Ako bi ta razgovor dovedel do konkretnega rezultata, bi se reparacijska konferenca odložila samo do začetka razorožitvene konference, to je do 2. februarja.

Berlin, 22. jan. Vest o odgoditvi reparacijske konference je izzvala v vladnih krogih veliko vznemirjenje. Nemška diplomacija je delala v zadnjem času z vsemi silami na to, da bi se reparacijsko vprašanje čimprej rešilo in sicer enkrat za vselej. Nemci so upali, da bodo sedanjo nervoznost in napetost, ki vlada radi gospodarske krize po

vsem svetu, izrabili v to, da dosežejo definitivno črtanje reparacij. Odgoditev razprave o reparacijskem vprašanju smatrajo za škodljivo nemškimi interesi, ker so prepričani, da se bo po preteku novega moratorija, ki jim ga je ponujala Anglija in na katerega bi pristala tudi Francija, gospodarsko stanje Nemčije tako izboljšalo, da bi morebitna gospodarska anketa dokazala, da bi Nemčija zopet lahko plačevala. Nemški poslaniki pri inozemskih vladah so prejeli od kanclerja nalog, naj pri prizadetih vladah predložijo, kako težke posledice bi imela za Nemčijo odgoditev rešitve reparacijskega vprašanja in odlašanje z reparacijsko konferenco. Znano je tudi, da so se pogajanja za podaljšanje

Seja francoskega parlamenta

Tudi Herriot proti Nemčiji

Pariz, 22. jan. Ž. Polem, ko je bila seja zbornice prekinjena in ko so se duhovi pomirili, je govoril voditelj konservativcev Louis Marin. On je pozval vlado, da ne popusti niti za las Nemčiji. Ne sme se zgoditi, da bi se žrtvovali francoski interesi v korist britanskim in ameriškim bankam, ki so zaradi ugodnega kurza v zadnjih letih posodile Nemčiji nekoliko težkih milijard. Zaradi očitne nemške težnje po maščevanju, Franciji ne preostane drugega, kakor da se vrne k tradicionalni politiki zveze. Radikal Daladier je posegel vmes z besedami: »To so iste politične metode, ki so že enkrat dovedle do vojne!«

V imenu radikalne stranke je govoril bivši minister Herriot, ki je ob ploskanju vse dvorane od skrajne desnice do skrajne levice ostro protestiral proti enostavni odgovedi Youngovega načrta s strani Nemčije. Rekel je, da so podpisali temelj mednarodnega pravnega spoštovanja, kajti s čim naj se nadomesti vojno slanje, če nam ne bodo podpisali sveti? Nemčija je smatrala kot veliko žalitev, ko se je ob priliki podpisa Youngovega načrta pojavil sum, da morda Nemčija nekega dne ne bo hotela plačevati določenih zneskov in se hotela

kratkoroknih kreditov odložiti, ker hočejo inozemski upniki prej vedeti, kako se bo končala reparacijska konferenca v Lausanni. V interesu Nemčije bi torej bilo, da se vprašanje reparacij čimprej razreši; zato je umevno, da je odgoditev lausanske konference tako neprijetno iznenadila tukajšnje politične in gospodarske kroge. Opozicija zatrjuje, da je bila tega novega diplomatskega poraza kriva znana Brüningova izjava, da ne bo Nemčija plačevala. Dr. Brüning je prezgodaj pokazal svoje karte in s tem dal svojim diplomatskim nasprotnikom v roke orožje, da konferenco lahko preprečijo ali pa se nanjo primerno pripravijo.

rešiti obvez, ki jih je prevzela! Z druge strani priznam, je nadaljeval Herriot, da se Nemčija danes nahaja v težkem položaju, toda ta položaj si je ustvarila sama, ker je zadnja leta razsipala denar na debelo. Trenutno Nemčija ne more plačati svojih dolgov, to so potrdili tudi strokovnjaki, ki so se udeležili konference v Baslu. Ti strokovnjaki pa niso ugotovili, da Nemčija nikdar ne bo mogla izvršiti svojih obvez in da se nikdar ne bo v njo povrnilo blagostanje. Vsekakor ni izključeno, da se pogodbe prilagodijo sedanosti, toda to se mora storiti »porazumno, ne pa nasilno! Sploh je rešitev problemov, ki so posledica vojne, brez sodelovanja severne Amerike nemogoča, ker je nujno potrebno, da se pridružijo Evropi ter sodelujejo v tej smeri. Če bi hotele severnoameriške države pristopiti v Zvezo narodov, bi bila dana možnost za gospodarsko in politično poživitev. Francija je v francoski revoluciji dala svetu človeške pravice in danes bo zopet morala Francija pokazati, kako naj se postavi temelj novega mednarodnega prava. Ko je Herriot končal svoj govor, je zavrlo po dvorani. Ob 1. ponoči je bila seja zaključena. Jutri zvečer pa bo Laval odgovoril na očitke opozicije.

Zbornica solidarna z Lavalom

Pariz, 22. jan. tg. Francoska poslanska zbornica je uročaj izrekla Lavalovemu kabinetu zaupnico. S 312 pro 261 glasovom je sprejela sledeči dnevni red: Poslanska zbornica hoče ostati zvesta politiki mednarodnega sodelovanja in organizacije miru, za kar je potrebna taka podlaga, ki sloni na spoštovanju sklenjenih pogodb. Zbornica odobrava izjavo vlade, odklanja vsak pristavek in prehaja na dnevni red. Cela vrsta poslancev meščanske levice je glasovala za vlado.

V svojem govoru, ki so ga napeto pričakovali, je govoril Laval najprej o mirovni politiki svojega prednika Brianda v zunanjem ministristvu. Briand se je vedno brljal za mirovno politiko, kar ostane tudi naloga Laval. Zunanja politika Francije bo ostala ista. Francija se ne bo odrekla svojim pravicam, ki jih ima na podlagi pogodb, in ne bo pustila, da ji kdo seje delo dela pravne naslove.

Nato je Laval sporočil, da je nemški državni kancler sporočil 6. januarja francoskemu poslaniku v Rimu, da zahteva nemška vlada trajno rešitev reparacijskega vprašanja in da Nemčija po mnenju nemške vlade niti sedaj niti v bodoče ne bo mogla plačevati reparacij. V istem smislu se je potem izjavil nemški državni kancler v Berlinu. Laval je nato nadaljeval: »To mnenje je za nas

nesprejemljivo. Tudi poročilo baselske komisije nikakor ne potrjuje nemške trditve. Pri novi ureditvi reparacij ne more iti za novo splošno ureditev, temveč je mogoče razpravljati samo o moratoriju. Tudi v Baslu so priznali možnost, da bo Nemčija pozneje zopet postala sposobna za plačevanje.

Nato je Laval še govoril o vprašanju razorožitve in izjavil, da se je Francija že razorožila v veliki meri. Francoska politika razorožitve je očitna vsemu svetu. Francija je tudi še sedaj pripravljena k nadaljnji razorožitvi na podlagi varnosti. To varnost pa je mogoče garantirati samo na podlagi vzajemnosti. Laval je potem ob odobravanju poslanske zbornice označil ministra Tardieuja kot najposobnejšega naslednika Maginota za ženevske razprave in na koncu še enkrat zagotavljal, da je politika Francije usmerjena v to, da se Evropa končno pomiri. V to svrhu pa vlada ne potrebuje samo odločnega dela vlade, temveč tudi vsega naroda, radi česar pozivlja radikale, da jo podpirajo spričo bodočih mednarodnih konferenc s svojim zaupanjem. Herriot kot šef vlade tudi ne bi mogel postopati drugače in Laval bi mu v tem primeru ne odrekel pokornosti. Laval je končal svoj govor z besedami: »Rešite Francijo! Rešite mir!«

Z bombami nad cerkve in samostane

V Španiji grozi komunistična revolucija

Madrid, 22. jan. tg. Socijalistična splošna delavska unija je izdala oklic proti generalni stavki, ki jo nameravajo ekstremne delavske zveze začeti 25. jan. Prihodnji teden bi se imelo večje število doslužbenih vojakov odpustiti iz aktivne vojaške službe, vojno ministristvo pa je odredilo, da morajo zaenkrat služiti še nadalje. V Saragossi sta sredi mesta eksplodirali dve bombi, ena pred cerkvenimi vrati, druga pa pred nunskim samostanom. Obe bombi sta napravili samo stvarno škodo, vendar pa razburili prebivalce. — Notranji minister je pravkar objavil, da so vladne čete zasledile že skoro vse ozemlje vstajev, ne da bi zadele na odpor. V Cardoni so komunisti požgali cerkev. Videti je, da so bili vstajši presenečeni radi prevelikega števila poslanih čet, s katerimi niso računali. V Malagi je bila danes dopolnje priložena generalna stavka. Iz neke hiše so streljali na policijo in sta bila ranjena dva stražnika. Notranji minister je izjavil, da gre za dogodek, ki jih je anarhistična federacija pripravljala za 25. januar in ki so radi nestrpnosti ali po taktiki izbruhili že sedaj.

Madrid, 22. jan. Ž. Vesti iz Katalonije potrju-

skih svetinj španskega naroda, o katerem ne dvomijo, da jih bo podpiral, ker je v veliki večini pozitivno veren.

jejo, da se je stavka razširila v pravi revolucionarni pokret. Delavstvo iz industrijskih krajev v Manresi ni samo zapustilo dela, temveč se je tudi oborožilo do zob in se odločilo, da nudi največji odpor. Delavstvo je pod vplivom komunističnih in anarhističnih voditeljev, ki vršijo strahovlado v mestu. Španska vlada se sedaj posebno peča z vprašanjem, kako je bilo mogoče prirošnariti tako velike množine orožja. Oboroženih je namreč 14.000 delavcev. Včeraj prišlo v bližino Manrese pet pehotnih bataljonov in oddelki topništva. V La Coruni se je stavka razširila. Delavci so na raznih krajih napadli policijo, ki je streljala. Zaradi teh dogodkov je španska vlada stavila v parlamentu vprašanje zaupnice. Parlament je z veliko večino votiral vladi zaupnico in jo pooblastil, da z vsemi sredstvi zaduši revolucionarni pokret.

Madrid, 22. jan. AA. Vojaštvo je gospodar situacije v Manresi severno Barcelone. Poveljnik civilne garde general San Jurjo je dobil vest, da so sindikalisti sprejeli civilno gardo z ročnimi granatami in pri tem ranili nekega kapetana. Snoči je policija v Barceloni aretirala 60 ljudi, deloma sindikalistov, deloma znanih anarhistov. V Saragossi je eksplodirala bomba pred hišo tamkajšjega seminarja San Carlosa in napravila veliko stvarno škodo.

Barcelona, 22. jan. AA. V vseh krajih in mestih Mnerske pokrajine je izbruhnila splošna

stavka. Agitacija je splošna. Voditelji razširjajo letake, ki napovedujejo socialno revolucijo. Na več krajih je bila železniška proga porušena. Telefonske in brzojavne zveze so prekinjene.

Madrid, 22. jan. AA. Minister Azana je izjavil novinarjem, da je uporniški pokret v Manresi anarhističnega izvora. V Manresi so stavkajoči delavci napadli civilno gardo z ognjem. Dva redarja sta bila ranjena. Delavci so se polastili dinamitnice tamošnjega rudnika in so odnesli dinamitne naboje.

Zveze med Barcelono, Manreso in Bergo so prekinjene zaradi sabotaže. Pokret se širi iz Barcelone.

Španski jezuiti — »državi nevarni«

Madrid, 22. januarja. AA. Vladni dekret o razpustu jezuitskega reda se bo naslanjal na one člene ustave, ki predvidevajo razpust vseh tistih družb, ki so državi nevarne.

Sedemdeset milijard zlatih frankov!

Pariz, 22. jan. Tedenski buletin Banque de France zaznamuje narastek zlate francoske rezerve za 567 milijonov 356.957 frankov, ki so se stekli v kleti banke v teku zadnjega tedna. Skupna vsota zlatih zaklada znaša sedaj 69.846. 822.715 frankov. Zlato se pa še nadalje steka v bančne kleti. Zadnja vsota, ki je dospela v Pariz, je znašala 14 milijonov frankov, ki so bili dvignjeni v Zedinjenih državah Severne Amerike. Pričakuje se, da bo narasel zlati zaklad Francije v dveh, treh dneh na 70 milijard

Tvorec del - J. Plečnik

Ob 60 letnici velikega Slovenca arhitekta Jožeta Plečnika

Jože Plečnik

Ljubljana, 23. januarja 1932.

Vse slovenski in slovanski svet slavi danes 60 letnico našega velikega Slovenca Jožeta Plečnika. In mimo nas se spominja danes tega genialnega umetnika premočnega duha v drugih velikih narodih sveta. Če o kom, moremo lahko trditi o Plečniku, da je to naš, čisto samonikel mož velikega duha, širokega srca, mož neizmernega življenjskega obzora, ki mu ga je dal svet in sam, ki pa ni zrasel sam ob ugodnih razmerah, ampak se je sam izoblikoval iz preprostega dela. Njegova roka je ko roka vajenca vodila obliči in žago v delavnici svojega očeta. In je s tisto roko, ki se ji še danes pozna težko delo, vendar le znal voditi pero in črtalo v najfinejše in najpopolnejše risbe.

Nikdar ni bilo v njem nobene tiste komode skrbi za vsakdanje življenje, da bi skušal čimprej priti pod streho katerekoli javne birokratične službe. Še 40 letnik je tako živel — iz rok v usta brez vsake stalne državne službe. Ko je bila ustanovljena Jugoslavija, je zapustil Prago in odklonil dunajsko ponudbo le zato, da bi se z vsemi svojimi silami, z vso svojo zrelo moško močjo in z vsem svojim širokim umetnostnim znanjem posvetil domovini: prevzel je mesto profesorja na slovenski tehniški v Ljubljani. Tako skrit in skromen je bil med nami, da Slovenci povprek dolgo časa niso niti vedeli, kdo in kakšen mož se je vrnil v domovino. Toda ta velika luč, ki je žarela od njega na vse strani, ni mogla ostati dlje prikrita.

Plečnik ve ceni to, kar smo imeli in kar imamo, ter je njegova velika bolečina, ako vidi, da kdo ruši naše stare umetniške tradicije in hoče graditi med nami karkoli z — izposojenim blagom. Njegovo srce je tako prežeto ljubezni do domače zemlje, do slovenstva, da trepeti za vsak kosček starega zidu, iz katerega diha resnična ljubezen nekdanjega domačega stavbarja. Odkar se je vrnil v domovino, je njegov vpliv in pa že sad njegove šole tako viden, da že kar nikjer več ne moreš mimo, da ne bi zasledil njegovega duha, njegove roke ali vsaj njegovega dobrohotnega navetja.

On je prepričan, da je vsako najmanjše javno delo, naj je to knjiga, naj je to štacunica za revno trafikantino, naj je to hiša za zasebnika, spomenik redovniku, odlična palača, veličastna cerkev, kelih ali monštranco — da je vsako teh in takih del za slovensko kulturo važno. In zato se z nepopisno požrtvovalnostjo in nesebičnostjo loti vsakega dela, samo da bi po svojem prizadevanju pomagal graditi, čeprav iz najbolj skromnih drobcev. Težko pa bi bilo dobiti še koga, ne samo med Slovenci, marveč v vsej Evropi, ki bi imel toliko umevanja za prostor pod milim nebom, za regulacijo mesta, trgov, cest, parkov itd., kakor ga ima mojster Plečnik. Ob takih delih, ki jih je dokazal s svojimi načrti za ureditev naše lepe, po tujih inženirjih žal zelo nesrečno zregulirane Ljubljane, je Plečnik prvi veliki mojster, ki občuti za nas vse nepoznano lepoto kraja. Ob takih načrtih ostane vedno trdno zasidran v naši slovenski zemlji in slovenski misli. Njegove ideje seveda niso samo za nekaj let, njegova misel sega vedno daleč v bodočnost, za stoletja — lahko trdimo — misli naprej in kaže pot vsem, ki se bodo kdaj za njim trudili za lepoto naše slovenske prestolnice. Marsikako neumevanje njegovih načrtov ima svoj razlog prav v tem, da ga naš povprečni človek ne more

dohetiti in ga boli že vsak posekan star kostanj, ki je tem genialnim zamislil v napotje.

Ob tako velikem, vsestranskem delu, ki ga je vršil v tujini in doma, bi bila za vsakega človeka prilika, da se s takim delom okoristi — čisto upravičeno — tudi sam. Genialni Plečnik pa je za se tako neskončno skromen, da odklanja vsako najmanjšo nagrado in živi resnično za se tako skromno življenje, da vsakogar iznenadi. Suveren po duhu, ves zaljubljen v resnično svobodo, je po telesnosti resnično pravi prostovoljni nesebičnik, ki troši z bogatimi zajemi svojo dušo, svoje srce in tudi denar občestvu. On, povsod očiten, ko se pozna njegova roka na knjigi in cesti, na stavbi in na parku, v cerkvi in v salonu, pa sam osebno beži pred vsako javnostjo in se skriva, kakor da je zadnji služabnik svojega naroda. Prav sodijo tisti, ki trde, da je njegovo krščanstvo še prav iz apostolske dobe in res pri njem ne ve levica, kaj daruje desnica, in je njegovo, iz življenja dihaajoče mu geslo, da tisti, ki je doznal popoln zakon svobodnosti, ni samo tega zakona pozabljen poslušalec, marveč tvorec del.

Tvorec del! To je on: naš genialni Slovenec z orjaškim duhom in otroško dobro dušo! Njegova dela krasi prestolnice velikih evropskih držav, slovenska domovina s hvaležnostjo sprejema nase pečat njegovega genija. Od Ljubljane do Bogojine, po mestih in vaseh, pričajo Plečnikova dela o geniju, ki ga je nebo poslalo Slovencem. Slovenski narod se danes zahvaljuje svojemu velikemu sinu za njegova dela in za njegovo ljubezen, katero je izkazoval temu svojemu siromašnemu narodu in

Sprehajališče v Tivoliju

jo dan na dan še izkazuje. Zelja in voščilo slehernega slovenskega srca velikemu Slovencu Jožetu Plečniku pa je: Naj mu Bog, v katerem je nepremakljivo zasidran, da trdnega zdravja in resničnega jeklenega poguma, da bi svoje delo še dolgo nadaljeval. Poguma! Življenje takega duha, kakršen je profesor arhitekt Jože Plečnik, je večna borba za ideje!

Naj Slovencem še dolgo let živi slovenski mojster Plečnik, naj se bori in zmaga! In naj zmaga v Slovencih večna Ideja, katera edina je

Preurejena Cojzova cesta v Ljubljani s piramido. V ozadju Grad, pod njim pa cerkev sv. Jakoba.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

večnostni okvir prave svobode in njen edini resnični temelj, o čemer nam od vsepovsod vsak dan kliče in oznanja Plečnikov duh iz vseh svojih del!

*

Tiho in skromno, kakor je pri njem običajno, ne da bi javnost slišala o tem kako besedo, praznuje šestdesetletnico svojega plodovitega umetniškega življenja profesor arhitekt Jože Plečnik, največji slovenski arhitekt svetovnega slovesa, ki je nam Slovencem postavil cerkev sv. Frančiška v Šiški, obnovil, a tako, da je skoraj nova, cerkev v Bogojini, zamislil veličastno, najlepšo stavbo v Ljubljani — palačo Vzajemne zavarovalnice, se poslavil v svetu po svojih obnovitvenih delih na praških Hradčanih in po cerkvi na Kraljevih Vinohradih pri Pragi, ki je obudovana lepota in samonikla umetnina, kakor sv. Frančiška v Šiški.

Prva mladostna leta je profesor Plečnik preživel v Ljubljani v očetovi mizarški delavnici za umetno pohištvo. Zaradi izrednega risarskega talenta je kot štirinajstleten fant dobil podporo za študij na obrtni šoli v Gradcu, kjer se je mudil štiri leta. Iz Gradca je odšel na Dunaj, kjer se je predvsem bavil z ureditvijo prostora v raznih zgodovinskih stavbah in marljivo nadaljeval svoj študij. Kmalu pa ga je slavni dunajski prof. Wagner,

ki je spoznal njegov izredni talent, sprejel v akademijo in Plečnik je postal njegov najboljši sodelavec. Kako zelo je profesor Wagner spoštoval Plečnika, nam priča to, da ga je priporočal za vsa večja umetniško-arhitektska dela, tako je n. pr. priporočal njegov osnutek za stavbo dunajske Rotunde ob priliki jubilejne razstave, a že leta 1905 je — kakor poroča p. Willibrord Verkade — vodil vsa arhitektonska in razporeditvena dela na razstavi verske umetnosti dunajske secesije. Pri konkurenci za Gutenbergov spomenik je bil njegov načrt odlikovan s prvo premijo in časopisje je splošno pisalo o tem načrtu, kot umetniškem dogodku prve vrste, vendar nestrpni nemški šovinizem ni dovoljeval, da bi se ta načrt tudi izvedel. Ko je končal svoje študije pri profesorju Wagnerju, je dobil stipendijo za študij v Italiji, kjer se je mudil eno leto. Nekaj časa se je mudil tudi v Franciji in se nato zopet vrnil na Dunaj, kjer je zopet dve leti ostal pri profesorju Wagnerju. Arhitektni poklic je občutil kot svojo notranjo potrebo prav tako kakor svojo globo vero — praški profesor Kotěra je rekel nekoč o njem, da ima vero tako globoko ko kristjani prvih stoletij. Dobičkarstvo se mu gnusi. Nesebično je delal načrte za cerkev sv. Frančiška v Šiški in cerkev v Bogojini, za prenovitev Ljubljane in za svoje mnogovrstno požrtvovalno delo pri nas Slovencih žal ni bil deležen vedno tistega umevanja, ki bi ga njegova dela smela zahtevati od vseh Slovencev. V njem je mnogo duha asiškega ubožca, sv. Frančiška. V dvajsetih letih, ki jih je preživel na Dunaju, je naredil načrte le za večjo trgovsko hišo (Zacherlovo 1903—1905), pač pa je njegovo delo cerkev sv. Duha (1910—1912); vsa druga njegova dela niso imela nobene zveze z modernimi kapitalističnimi podjetji. Najrajši je delal — in še vedno dela — načrte za družinske hiše in vile in v dunajskih predmestjih se ga najbrže ob marsikaki hišici poloti misel: Tudi ti si mi že stara znanka. Vrh tega se mnogo bavi s cerkveno umetnostjo (z načrti za kelih in monštranco v frančiškanski cerkvi v Ljubljani, Šiški, Bogojini; kapelica v Logarjevi dolini, nagrobni spomeniki) in s stavbinim ter dekorativnim delom (notranja oprema trgovske zbornice!). Zanimivi publikaciji: Jože Plečnik. Zbirka načrtov iz šole za dekorativno arhitekturo v Pragi 1911—1921 in Iz ljubljanske šole za arhitekturo, 1928, imata marsikak njegov načrt. Na povabilo profesorja Kotěre je leta 1911. sprejel profesorsko mesto na umetnostni obrtni šoli v Pragi, kjer je vzgojil celo vrsto odličnih, zvestih učencev. Tu je leta 1918. postal vodilni arhitekt restavracij in adaptacij Hradčan. Leta 1920. ga je prosvetno ministrstvo pozvalo na ljubljansko tehniko.

Plečnikov slog moremo označiti za sintezo antične jasnosti in preprostosti s slovansko melanholičnostjo.

»Lidovi listy« pišejo: »Bolesno mora dirniti človeka dejstvo, da se bo nova belgrajska katedrala zidala po načrtih tujca-Nemca iz Dortmundu. Upamo, da se bo v Jugoslaviji vendar oglasilo nekaj uvidenih katoličanov, ki bodo znali preprečiti ta napad na narodne svetinje, saj imajo vendar znamenitega Plečnika in celo vrsto njegovih učencev.«

Redukcije v tobačni tovarni

Ljubljana, 22. jan.

V tobačni tovarni v Ljubljani je izšel odlok, s katerim se regulira delovni čas v tovarni z ozirom na krizo za nedoločen čas. Obrat bo skrčen na 5 dni tedensko. Sobota bo prosta. Tisto delavstvo, katerega pritiče plačan dopust, bo dobivalo soboto plačano toliko časa, dokler ne izrpa odmerjenega dopusta. Delavstvo pa, ki nima pravice do plačanega dopusta, pa seveda za soboto ne bo dobilo plače.

Dalje je tovarna dala delavstvu poziv, naj se prijavi v pokoj in sicer tako: ono delavstvo, ki je izpolnilo 60 let starosti in ima 35 let službe, naj napravi samo prošnjo za vpokojitev, ako ne, bodo ex offo vpokojeni.

Lahko pa zaprosijo tudi vse ostale osebe za vpokojitev, vendar pa morejo predložiti s prošnjo tudi zdravniško spričevalo o nesposobnosti za službo.

Vse to bi bilo prav lepo, ko bi bila le pokojnina primerna, tako pa delavstva ne čaka drugega kot ubožstvo na stara leta. Prihraniti si vprico nizkih plač ni mogel nihče ničesar in sedaj ga ne

čaka drugega ko beda. Zato je delavstvo spričo tega, ker se zaveda, kaj ga čaka, z veliko skrbjo vzelo na znanje to odredbo.

„Saturnus“ odpoveduje delavcem

Ljubljana, 22. jan.

Tovarna »Saturnus« v Mostah je danes odpovedala delo 30 delavcem kovinarske stroke. Kakor čujemo iz dobro poučenega vira, bo odpovedano tudi okrog desetim grafičnim delavcem.

Požari okoli Brežic

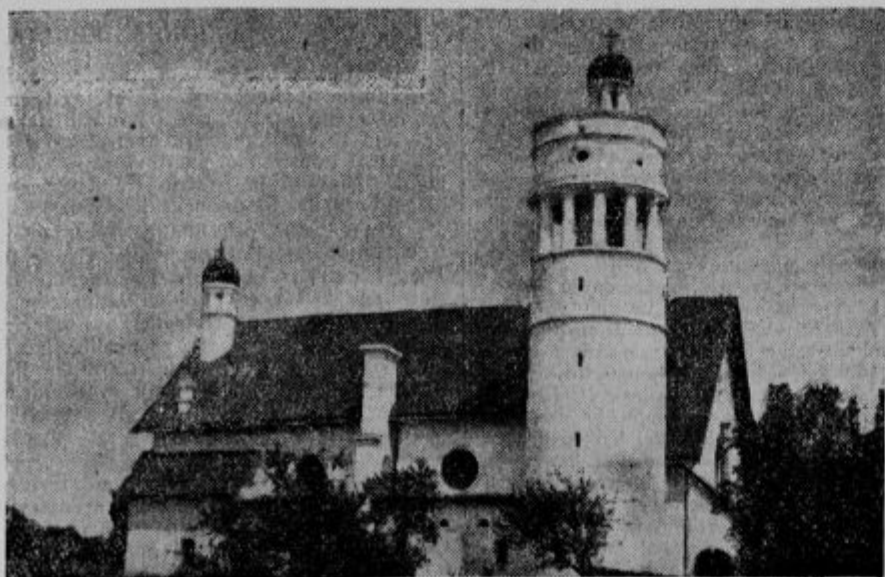
Brežice, 20. januarja 1932.

Rdeči petelin je prestrašil prebivalce Trnja pri Brežicah pretekli ponedeljek zjutraj ob pol 5. Gorel je hlev v zvezi z gospodarskim poslopjem pri posestniku Jožetu Voglizu št. 1. Ko so domači in vaščani prihiti na kraj nesreče, je bil hlev že ves v plamenu. Ko je hotel gospodar v hlev, da bi rešil živino, se zruši žareča ves. To je preprečilo, da ni mogel živine rešiti. Tako so v ognju poginili trije konji in dve kravi. Ker sta bila skedenj in kolarnica s hlevom vred pod eno streho, se je požar silno naglo širil po slamnati strehi, krmi in slami, da je bilo vse posopje v eni uri kup žerjavice. Prihiti so na pomoč ognje-gasci iz Mosteca, Zakota, Hrnice in Brežic, toda ti so mogli ogenj samo omejiti. Sreča je bila, da ni bilo vetra. Gospodar je hudo prizadel, ker mu je poleg živine zgorelo vse poljsko orodje in krma. Povprečno se lahko čeni škoda nad 60.000 Din. Zavarovan pa je bil samo za 3500 Din. Okoličane prosimo, naj mu gredo pri obnovitvi čimbolj na roko. Saj ne ve nihče, kje in kdaj ga nesreča doleti — zažgala je hudobna roka. Orožniki pridno zasledujejo zločinca. Kakor se sliši so mu na sledi.

Danes zjutraj ob 3 je pa gorel hlev gospodarja Uroka v Arnovih Selah. Baje je nastal požar, ker je bik razbil gorečo petrolejsko svetilko.

Cerkveni vestnik

Vodstvo kongregacije za gospe pri sv. Jožetu javlja: Sklopično predavanje o bengalskem misijonu je zaradi ovir preloženo na poznejši čas.

Cerkev v Bogojini

Zupna cerkev sv. Frančiška v Šiški

„Vladajoče božanstvo“

Iz življenja mikada, japonskega cesarja

Dogodki na Daljnem vzhodu so obudili splošno zanimanje za Japonsko in njenega glavarja. Cesar Hirohito je zasedel prestol na temelju dedne pravice in ni vezan na nobena določila japonske ustave. Ne smemo ga niti smatrati za neomejenega vladarja po božji milosti, ker ga smatra ljudstvo za boga, pravnu boga Kamija in solnčne boginje, ki pričinja japonsko pravilno najstarejšo zgodovino kot prva vladarja. Po ljudeh vstvarjenje postave nimajo nobenega pomena za cesarja, ki sam pomeni vtelesen zakon. Ustava, ki jo je Japonski naklonil leta 1868 cesar Meidži, je bila njegovo prostovoljno darilo. Nihče ni zahteval reform, in nobena revolucija ni ogrožala prestola. Japonski parlament ima dve zbornici. Ljudska zbornica je vezana na volitve, a vsi člani gosposke zbornice so imenovani po cesarju. Ministrski svet odgovarja samo cesarju. Mikado Hirohito je zdaj 30 let star. Znani admiral Togo kot strogi vzgojitelj ga je zelo zgodaj navadil vzornega reda in zmernosti. Cesar vstane ob 6 zjutraj in dve uri dnevno moli. Kot mladenič se je zanimal za kitajsko staroslovstvo, jahanje, telovadbo, fotografijo, sabljanje. Tudi zdaj so te stvari njegovo edino razvedrilo.

Z 20 leti je naredil sedanji cesar kot prvi izmed japonskih princův potovanje okoli sveta. Na splošno začudenje je v Londonu sklenil prisrčno prijateljstvo z angleškim prestolonaslednikom. Pod njegovim vplivom je zelo poenostavil po povratku na Japonsko lastno osebnost življenje. Cesarjev edini brat, princ Čičibu, je bil še odločnejši: namesto princeze

je oženil navadno zemljanko, hčerko japonskega poslanika v Londonu. S tem je izzval po ljudskih nazorih srd bogov. Oba brata imata samo hčerke. Prastara cesarska hiša še vedno nima nobenega prestolonaslednika, kar zelo razburja javno mnenje...

Tudi sedanji cesar se je moral pokoriti svetim izročilom, čim je zasedel prestol. Ljudstvo ga nikoli ne vidi. Se ministri nimajo pravice cesarja nagovarjati pri vladnih sestankih. Vladajoče božanstvo, kakor imenujejo Japonci cesarja, je obsojeno na žalosten doživljenjski zapor. Ko se ob 6 zbudi in opravi predpisano obredno umivanje oz. molitev, obvesti o tem cesarico ter z njo vred gre v domače svetišče. Po ponovni molitvi odhaja k zajtrku in več ur čita domače in tuje dnevnike. Če naleti na neumljiv izraz ali neznan dogodek, pokliče takoj v Evropi izobraženega dnevnega poročevalca, ki mora takoj vse pojasniti. Nevednost bi ga stala službo. Večino ostalega dneva nameni Mikado čitanju zgodovinskih del ali naravoslovju. Ima lasten mali laboratorij, kjer raziskuje različne zemljepisne pojave, živalstvo in rastlinstvo. Proti večeru prinašajo ministri kupe aktov. Mikado jih podpiše, ne da bi se zanimal za vsebino, ker popolnoma zaupa svojim državnikom. Nato gre spat... Prihodnji dan se zopet ponavlja isto. Samo svečani obredi in pregledi vojske prekinjajo včasih to enolično življenje, a to se dogaja samo kakih desetkrat letno. Noben evropski vladar najbrž ne bi zavidal Mikada kljub njegovi neomejeni oblasti.

Ganljiva svečanost se je vršila te dni na javnem prostoru pred cerkvijo Sv. Marije v Vatikanskem mestu. Vse matere vatikanskega mesta so se po svečani službi božji zbrale s svojimi otročki pred cerkvijo, kjer jim je sivolasi kardinal Bisleti podelil blagoslov.

Mednarodni urad dela in katoliške organizacije

Ravnateljstvo Mednarodnega urada dela (BIT), ki je že doslej redno posvečalo v svojih letnih poročilih socialnemu delu katoliške Cerkve in katoliških organizacij veliko pozornost, je ob desetletnici svojega obstoja izdalo posebno knjigo »Deset let mednarodne delavske organizacije«. V tej zelo obširni knjigi ima tudi posebna poglavja o zvezah in odnosih do katoliških organizacij in do krščansko-socialnih strokovnih zvez.

Po razpravi o encikliki »Rerum novarum«, ki je odločujoča v smernicah katoliške socialne politike, se v spisu poroča o tem, kako je Mednarodni urad dela takoj po svoji ustanovitvi iskal stika in zveze z različnimi katoliškimi socialnimi pokretni, ki so izšli iz idej raznih papeških enciklik. Leta 1922 se je

MUD uradno udeležil zborovanja Socialnega tedna v Franciji; od leta 1928 dalje je MUD vedno povabljen na zborovanja Mednarodne katoliške akcije; obstojajo zveze s katoliško dijaško organizacijo »Pax Romana« in z Mednarodnim uradom katoliških česnikarjev. V mednarodnem odboru za nadzorovanje izseljenišva ima urad posebno dobre stike s katoliško organizacijo za varstvo deklet in sodeluje že od leta 1926 z dobrodelno »Caritas catholica«.

Ze iz tega površnega pregleda se vidi, kako visoko ceni MUD, ki je sicer v rokah mednarodnih prostozidarskih lož, socialno delovanje katoliških organizacij. Dokazuje to nadalje, da so si tudi v Zenevi na jasnem, da si dela na teh področjih ni mogoče zamisliti brez intimnega sodelovanja katoliških krogov. Naj bi to spoznanje pomagalo čim večjemu vplivu katolištva v tej ženevski mednarodni organizaciji!

Pomanjkanje svečnikov med protestanti v Angliji

Ravnokar objavljena statistika anglikanske cerkve je med protestanti vzbudila mnogo skrbne pozornosti, ker dokazuje veliko pomanjkanje svečnikov. 1139 župnij je brez duhovnika. Duhovnikov anglikanske cerkve je danes 2308 manj kakor jih je bilo l. 1905. Duhovniških kandidator je bilo samo 503, dočim se je v istem letu izpraznilo 650 mest.

Demonstracije gobavcev

Gobavci v azilu v mestu Nagasaki v bližini Tokija so priredili demonstracije proti vladi. Kakih 500 gobavcev je odkorakalo po glavnih ulicah v mestu in tu so s svojimi trompetami, ki jih imajo zato, da opozarjajo zdrave na svojo bližino, priredili bučne demonstracije radi slabih razmer v svojem azilu. Govorili so ostro proti vladi. Seje po dolgem trudu se je združenim ognjegascem in policiji posrečilo, te nevarne bolnike spraviti nazaj v azil. Med prebivalstvom je vladala za časa te nenavadne demonstracije strašna panika in zahtevali vsi od vlade, da tem nesrečnem ugodi.

»Kaj je vaš podnajemnik?«

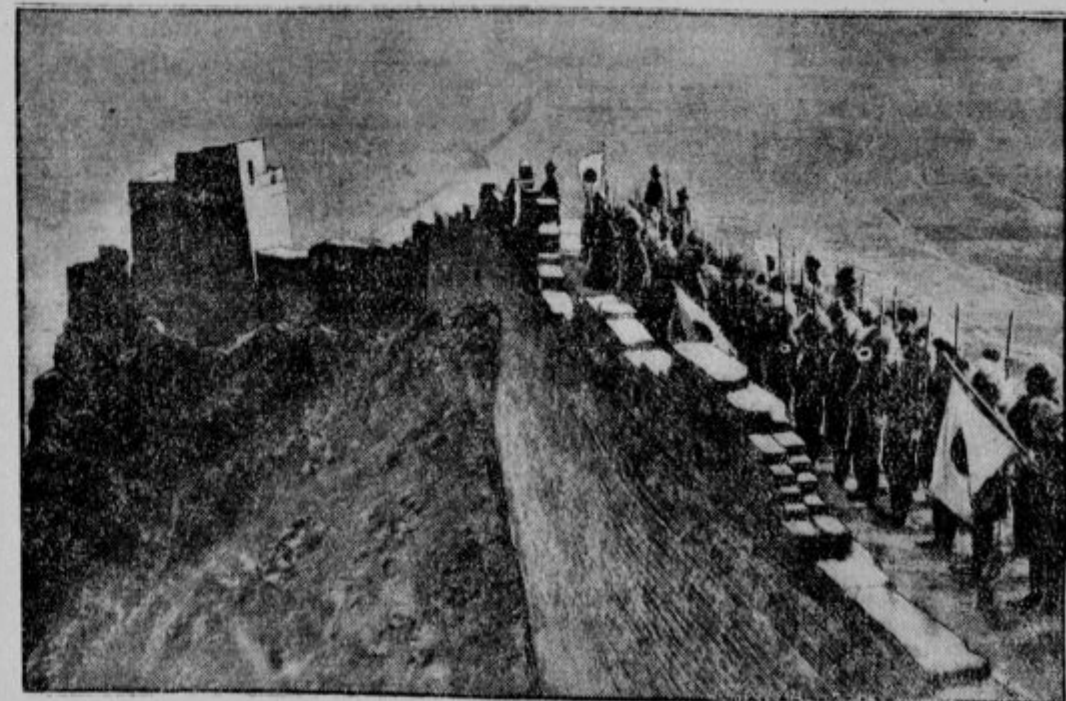
»Velik izumitelj.«

»?«

»Vsak mesec iznajde nov izgovor, zakaj ne more plačati najemnine.«

Angleška kraljevska krona, ki predstavlja s svojimi 50 velikimi rubini, safirji in diamanti in tisočim briljantom ter 300 biservov neprecenljiv zaklad, je postala potrebna popravila. Nekatere zapone so popustile in zato so jo na kraljevo željo z največjimi varnostnimi pripravami prepeljali k dvorskemu zlatarskemu mojstru. Rodbina tega mojstra je že več stoletij v službi dvora za vsa zlatarska in juvelirska dela. V javnosti — posebno med praznovrtnimi ljudmi — je potreba popravila kraljevske krone vzbudila veliko pozornost in komentarje.

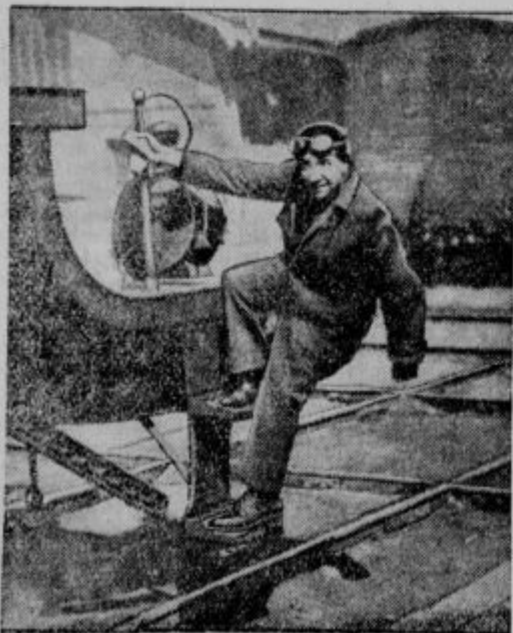
Japonske čete so prodrle do »velikega zidu«. Na svojem zmagovitem pohodu v Mandžurijo so japonske čete prodrle do znamenitega »velikega zidu«, ki so ga v srednjem veku dali ob meji svoje države postaviti kitajski cesarji v obrambo pred sovražnimi in roparskimi vpadi. Pozneje so Kitajci podjarmili obširne pokrajine tudi izven tega obzidja, med drugim tudi Korejo, ki je že skoraj dve desetletji v japonski oblasti, in Mandžurijo, ki so jo sedaj tudi že zasedli Japonci. Naše čitatele opozarjamo na zemljepisno karto o teh pokrajinah, ki jo priobčimo v jutrajšnjem — nedeljskem »Slovenec« z zanimivim poročilom o poteku krvavih dogodkov na daljnem vzhodu.

Prva slika o strašni železniški nesreči pri Parizu. Kakor je »Slovenec« že poročal, se je pri mestu St. Juste-en-Chaussée na progi Pariz—Amiens zgodila strahovita železniška nesreča. Brzovlak je trčil s tovornim vlakom. Razdejanje je bilo strašno in je bilo 13 potnikov mrtvih, mnogo več pa težko in lahko ranjenih.

Težke dolžnosti lekarnarjev

Sodišče v Rochefortu na Francoskem je sklepal o odgovornosti 63 let starega lekarnarja Dumasa, ki je prodajal mamila brez zdravnikovega dovoljenja. Zadeva je izzvala splošno zanimanje, ker se je dogodila pod izrednimi okoliščinami in pravzaprav ne zasluži imena kupčije. Neki častnik kolonijalnega afriškega polka je ponoči planil v lekarno in zahteval morfij, češ, da ne more spati. Dumas je hotel zavrniti obiskovalca, a ta je postal divji in z revolverjem v roki zahteval kar deset steklenic strupa. Lekarnar, ki se je bal za življenje, je naposled moral ustreči. Prihodnji dan so prepeljali častnika brez zavesti v bolnišnico, in je ugotovila preiskava ime lekarne, kjer je dobil mamilo. Dumas je odločno trdil, da ni kriv, a sodišče je priznalo, da ne bi smel lekarnar niti v življenjski nevarnosti izročiti žrtvi mamil novo zalogo strupa. Dumas je bil obsojen na denarno globo v znesku 100 frankov.

Prvi vojvoda — strojevodja. Saragoški vojvoda, sorodnik bivše španske kraljeve rodbine, je sedaj po polomu španske monarhije stopil v službo kot strojevodja. Svoječas se je vojvoda tega izučil radi dolgočasnja in je vozil lokomotive v zabavo, sedaj si s tem služi — svoj kruh.

Podrobnosti o Gandijevi aretaciji

Bombajski listi prinašajo podrobnosti Gandijeve aretacije dne 5. t. m. Avtomobil policijskega ravnatelja Wilsona se je ustavil pred revno pritlično hišico ob 3 ponoči. Gandi je trdno spal. Njegov sin je odprl vrata in šel zbuditi očeta. Gandi je prišel nekoliko trenotkov pozneje iz spalnice ven in se kakor vedno prijazno nasmešnil. Ni rekel ničesar, ker je bilo to v ponedeljek, dan, ki je namenjen molku. Molče je poslušal povelje o zaporu, ki so mu ga prečitili, in potem pismeno prosil pol ure časa za potne priprave, kar mu je bilo dovoljeno. Njegova žena je prinesla skledo z vodo. Gandi je opravil obredno umivanje in spisal dva ali tri poslovilna kratka pisma na svoje prišaste. Zbrani rodbinski člani in pristaši so tiho ihteli. Zapeli so Gandijevo himno in mu poljubovali roke. Njegov sin Devadas je kleče ponavljal: »Oče! Dragi oče!« — Gospa Gandi je prosila za slovo: »Za božjo voljo, pazite na njegovo zdravje!« Wilson je odgovoril: »Bodite prepričani, gospa, da bomo poskrbeli za vse potrebno.« Gandi je vzel s seboj v ječo Macdonaldovo knjigo o »Nalogah socializma po vojni«. Ta izvod mu je podaril v Londonu avtor sam »v dokaz iskrenega spoštovanja (!)« kakor stoji na platnicah. V avtomobilu je izročil Gandi Wilsonu še listič s poročilom: »Naznanite, prosim, vašim rojakom, da nimam do njih nobenega sovraštva. Ljubezen je edino geslo, ki vodi moj boj.« V ječi je veselo pokimal staremu indskemu vojaku, ki bo stal pred njegovo celico kakor je bilo tudi pri zadnjem zaporu.

Bilanca svetovne vojne

Nedavno je izšla zanimiva knjiga: »Razorožitev, predpogoj miru«. V njej so našlete tudi vse grozote svetovne vojne in objavljeni so podatki, ki jih je zbral ameriški sociolog Boghart. Po teh podatkih izgleda bilanca svetovne vojne tako-le:

Ubityh vojakov 9.998.771; težko ranjenih 6.295.512; drugih ranjencev 14.002.039; ubityh civilnih oseb (pri bombardiranju, letalskih napadih, ustreljenih radi vohunstva itd.) 13.000.000; vojnihi siroti 9 milijonov, vojnihi vdov 5 milijonov; brez strehe jih je ostalo 10 milijonov; materialne škode (stroški vojne, uničene vojni material, potopljene in poškodovane ladje, porušene hiše in druge nepremičnine itd.) po Hooverjevemu računu 400 milijard dolarjev ali približno 2250 milijard dinarjev.

Magister bo vozil na Ježico

Ljubljana, 22. januarja.

Kakor smo zvedeli, bo prišlo v teh dneh do zanimive pregrupacije avtobusnega prometa v najbližji ljubljanski okolici. Med Maloželezniško družbo v Ljubljani in znanim avtobusnim podjetjem Magister v St. Vidu se že nekaj časa vodi pogajanja v tej smeri. Magister bi namreč zamenjal z Maloželezniško družbo svojo avtobusno koncesijo na progi Ljubljana—St. Vid s koncesijo na progi Ljubljana—Ježica—Cranje. Pogajanja se bližajo koncu in bo pogodba v kratkem podpisana. S 1. februarjem bi imel Magister že prirediti z rednimi avtobusnimi vožnjami na Ježico. Tega dne bi seveda Maloželezniška družba z obratovanjem na tej progi nehala.

Nagibi te pregrupacije so jasni ter bo ta sprememba gotovo izvršena v obojestransko korist. Maloželezniška družba je začela pred meseci s tramvajem voziti v St. Vid, ki je bil več let, — da se tako izrazimo — Magistrova domena. Magistrovo avtobusno podjetje, v katerem je seveda investirano stotine domačega kapitala, je dobilo s tramvajem neprijetnega konkurenta. Na drugi strani pa je tudi tramvajeva uprava trpela vsled istočasne Magistrove avtobusne zveze s St. Vidom, — ki je bila za isto ceno hitrejša — občutno škodo. Naposled sta oba konkurenta spre-

videla, da tako dalje ne more iti več.

Zdaj bo torej Maloželezniška družba opustila svoje vožnje proti Ježici in Cranju. Menda gredo pogajanja tudi za tem, da Magister prevzame sploh vse vožnje, ki jih je doslej izvrševala Maloželezniška družba, tedaj tudi progo Ljubljana—Mengeš—Komenda—Cerklje—Kranj. Slišimo, da se za to progo poteguje še drug podjetnik.

Magister bo seveda na progi Ljubljana—Cranje vozil po dosedanjem voznišnem redu na tej progi in po istih cenah. Hkratu bo podjetje še obratovalo na progi St. Vid—Tacen—Gameljane, dalje na progi St. Vid—Medvode ter na progi Smlednik—Ljubljana. Z druge strani smo zvedeli, da bo Maloželezniška družba izvrševala avtobusne vožnje v St. Vid zaenkrat in sicer le v jutranjih, popoldanskih in večernih urah, ko tramvaj itak ne morejo zmagovati toliko prometa na novi progi proti St. Vidu. Zlasti popoldanska avtobusna zveza bo potrebna tudi vnaprej, ker sicer številno uradništvo, ki stanuje v St. Vidu in okolici, pa ima službo dopoldne in popoldne, s tramvajem, ne bo moglo tako hitro h kosilu in nazaj v urad. Polagoma pa misli Maloželezniška družba svoje avtobusno podjetje sploh opustiti, ker že od vsega začetka ne prinaša nobenega dobička, pač pa izgubo.

Ustanovitev „Gozdno-gospod. eksekutive“

V naših gospodarskih organizacijah se snuje nova krovna organizacija, ki naj bi obsegala gozdarstvo, lesno produkcijo in lesno trgovino.

K ustanovitvi take organizacije sili predvsem dejstvo, da se kljub dominantnemu pomenu gozdarstva in predelave gozdnih proizvodov za našo banovino niti državna uprava, niti naša javnost in končno niti interesi sami v zadostni meri ne zavedajo važnosti te naše gospodarske panoge.

Med tem ko ima n. pr. poljedelstvo že sedaj samostojne oddelke pri banki upravi, uživa drž. podporo v gmoitem ter v propagandnem oziru in ima dobiti celo lastne zbornice, nima gozdarstvo, ki zavzema v našem eksportu prvo mesto, ki prinaša denar iz tujine in ki preživlja posredno ali neposredno skorodo polovico našega ljudstva, niti primerne ugleda niti odgovarjajočega zastopstva.

Samotarstvo našega gozdnega posestnika in našega lesnega producenta in trgovca gre tako daleč, da ne vedo na Gorenjskem za razmere v svoji stroki na Dolenjskem in še manj za razmere v dravski dolini ter obratno. Da nas vsled naše razkropljenosti izven Slovenije sploh le malokdo pona in še manj vpoštevajo, je potemtakem razumljivo.

Če premotimo dosedanje organizacije gozdarstva ter produkcije in prodaje gozdnih proizvodov, vidimo, da so te skupine posamezno organizirane in to:

Odgoja gozdov je v glavnem skrb naše podružnice gozdarskega združenja;

gozdno produkcijo zastopa lesni odsek Zveze industrijev;

trgovina z gozd. proizvodi pa je organizirana v trgovskih gremijih in pri Zvezi v Centralni organizaciji.

Nimamo pa foruma, ki bi mogel zastopati v javnosti skupne interese vseh skupin z onim poudarkom in avtoriteto, ki jo zahteva narodno-gospodarski pomen naše grane.

Da se temu nevdržnemu stanju odpomore, so prizadete organizacije sklenile ustanoviti »Gozdno-gospodarsko eksekutivo«, v kateri naj bi bila vsaka navednih treh organizacij zastopana po dveh delegatih. Eksekutiva bi imela tudi lastno tajništvo.

Vse želje, nanašajoče se na novo ustanavljanje se organizacije, naj interesi naslove na naslov: »Gozdno-gospodarska eksekutiva«, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 27, Trgovski dom.

Borza

Dne 22. januarja 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji Bruslja, Curiha in Newyorka neizpremenjeni, dočim so bili drugi tečaji z izjemo Trsta čvrstejši. Promet je bil tudi danes znanen in je Narodna banka krila vse povpraševanje. Le v Trstu je bilo za-ključeno nekaj privatnega blaga.

Ljubljana. Amsterdam 2262.51—2269.35, Bruselj 783.43—785.79, Curih 1097.25—1100.55, London 193.98—195.58, Newyork kabel 5623.36—5640.36, ček 5601.36—5618.36, Pariz 221.29—221.95, Praga 166.56—167.06, Trst 282.02—284.44.

Zagreb. Amsterdam 2262.51—2269.35, Berlin 1357.50—13.60 (privat.), Bruselj 783.43—785.79, London 193.98—195.58, Milan 282.04—284.44, Newyork kabel 5623.36—5640.36, ček 5601.36—5618.36, Pariz 221.29—221.95, Praga 166.56—167.06, Curih 1097.25—1100.55. — Skupni promet brez kompenzacij 8.15 milij. Din.

Belgrad. Amsterdam 2262.51—2269.35, Bruselj 783.43—785.79, Curih 1097.25—1101.55, London 193.98—195.58, Newyork 5501—5618.36, Pariz 221.29—221.95, Praga 166.56—167.06, Trst 282.04—284.44.

Curih. Belgrad 9.10, Pariz 20.1725, London 17.73, Newyork 512.50, Bruselj 71.40, Milan 25.775, Madrid 43.25, Amsterdam 206.20, Berlin 121, Stockholm 90, Oslo 96.25, Kopenhagen 97.50, Sofija 3.71, Praga 15.17, Varšava 57.40, Atene 6.60, Carigrad 2.44, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.50.

Dinar notira na Dunaju: valuta 12.60.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca za vojno škodo slabjša v Zagrebu, dočim se je v Belgradu vzdržala na večrajšji višini. Dolarski papirji so tudi bili nekoliko slabjši. Promet je bil v Zagrebu naslednji: vojna škoda 600 kom., agrarji 25.000 in 7% Blerovo posojilo 3000 dol. Belgrajska borza pa izkazuje naslednji promet: vojna škoda promptna 1937 kom., januarska 1100 kom., februarjska 200 kom. in marečna 200 kom., agrarji 5000, begl. obv. 40.000 in 10 delnic Narodne banke.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 54 bl., 7% Bler. pos. 47 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 50—57, agrarji 27—30 (28), vojna škoda kasa 215.50—219 (221, 220, 222), 2. 215—220 (219), 8% Bler. pos. kasa 50.50—52.50, 7% Bler. pos. kasa 45.50—46 (46.25, 47), 7% pos. Drž. hip. banke kasa 46—48, 6% begl. obv. 35—36.50.

Belgrad. Narodna banka zaklj. 5000, 4980, 7% inv. pos. 55—56, agrarji 27.25 bl. (27.50), vojna škoda 215—216 (215, 216), 1. 214—216 (212, 213, 218.50), 2. 214—216 (213, 214), 3. zaklj. 214, 6% begl. obv. zaklj. 36.50—36, 7% Bler. pos. 46 bl., 7% pos. Drž. hip. banke 46 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 94.40, Wiener Bankverein 11.60, Escompteges. 113, Mundus 93, Alpine 11.55, Trboveljska 30.

Žitni trg

Tendenca za koruzo je slejkoprej čvrsta, vendar so v primeri s preteklima dvema dnevnima cene ostale neizpremenjene. Na nakladalnih postajah zahtevajo za koruzo (umetno sušeno) 85—87.50, za čisto primereno suho pa 75, franko Jesenice ali Spilje se pa imenuje cena 97.50.

Nevi Sad. Koruza bač. gar. kval. 66—68.50, bač. sr. za marec, april, maj 80—82.50, bač. gar. kval. par. Sid 68.50—71, ban. gar. kval. 65—67, sr. gar. kval. 68.50—71, sr. par. Sid 71—73, bač. suš., sr. suš. 76—78, sr. suš., par. Sid 79—80. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet 26 vagonov. Tendence za koruzo čvrsta, za ostalo neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence slabša. Promet srednji. Pšenica marec 12.55—12.87, zaklj. 12.67—12.68, maj 13.40—13.70, zaklj. 13.47—13.48, rž marec 14.70—14.80, zaklj. 14.63—14.65, maj 15.18, zaklj. 15.20—15.25, koruza maj 14.80—14.90, zaklj. 14.82—14.85.

Winnipeg. (Začet. tečaji.) Pšenica maj 63.125, julij 64.125, okt. 65.75.

Chicago. (Začetni tečaji.) Pšenica maj 60, julij 59.25, sept. 60.75, koruza marec 38.75, maj 41.25, julij 42.75, oves maj 26.125, julij 25.625, rž ne notira.

Živina

Mariborski svinjski sejem, 22. jan. Pripeljanih je bilo 92 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 7—9 tednov 60—90 Din, 3—4 mes. 150—200, 5—7 mes. 350—400 Din, 8—10 mes. 450—500 Din, 1 leto stari 700—1100 Din. 1 kg žive teže 6—7 Din, mrtve 8.50—9.50 Din. Prodanih je bilo 42 kom.

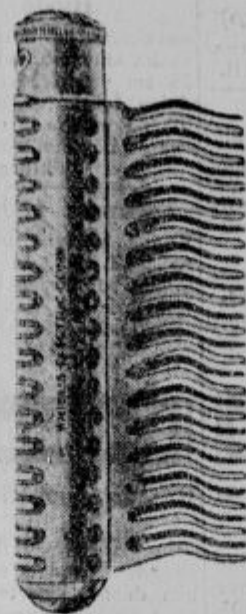
REŠITEV VAŠIH LAS

Žepni model »Handbag«

Din 100.—

Veliki model »Standard«

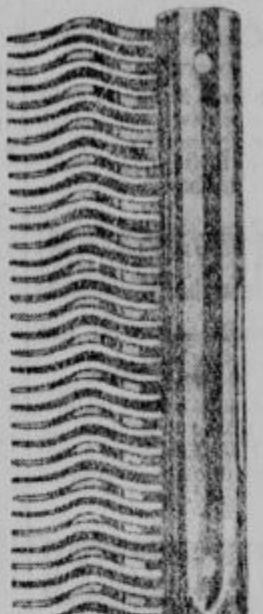
Din 200.—

Vporablajte redno

zjutraj in zvečer električni glavnik

„White“ in v enem tednu bodo vaši lasje popolnoma spremenjeni. Mili električni tok, ki prihaja izpod lasišča, regenerira korenine in stori, da porastejo novi lasje. Vaši lasje bodo kmalu zopet bleščeči, mehki in valoviti in to kot učinek elektrike, brez nevarnosti in brez električnih tresljajev.

Imate li prhljaj?

Prhljaj povzročitelj večine boleznih lasišča izgine v nekaj dneh in se nič več ne vrne, ako redno uporabljate električni glavnik „White“.

Ali vam postajajo lasje sivi?

Sivi lasje dobe zopet svojo prvotno prirodno barvo.

Ali vam izpadajo lasje?

Na redkih in golih mestih, ako imate še korenine in ako zares redno uporabljate električni glavnik „White“, vam bodo korenine ponovno oživele in vaši lasje na novo porastli.

1,250.000 električnih glavnikov „White“

se že nahaja v uporabi po vsem svetu in dospelo je že na tisoče navdušenih zaljubljenec.

JAMSTVO!

Ne stane vas nič, samo da glavnik doma preizkusite. Ako n ste v teku osebnih dni popolnoma zadovoljni z glavnikom, nam ga lahko vrnete in mi vam izplačamo popolen znesek.

Ali vam moremo staviti ugodnejšo ponudbo? Ako električnega glavnika „White“ ne morete dobiti pri svojem stalnem dobavitelju, tedaj izvolite izrežati priloženi kupon in ga nam poslati z odgovarjajočim zneskom in Din 15 za poštnino. Mi vam bomo po prejemu denarja takoj odposlali zahtevani model.

Z glavnikom dobavljena baterija traja več mesecev. Rezervna baterija za en in drug model stane 15 Din.

Električni glavnik „White“ prodajajo drogerije, parfumerije, lešarne in frizerski saloni.

Pozitiven dokaz!

Gospodična D. Š. iz Siska nam piše: „Izvolite mi poslati dve bateriji za žepni glavnik „Handbag“, katerega sem pri vas kupila. Čutim, da mi glavnik „White“ deluje, ter ga hočem vsakomur toplo priporočiti.“

Naročimo ga:

Gospodu Hinko Mayer i drug, parfum. oddelek, generalni inženirski inženir za električni glavnik „White“ Zagreb, Praška ulica 6.

Pošljite mi po povzetju z baterijo in satančnim navodilom za uporabo komadov električnega glavnika „White“ model »Standard« po Din 200.

komadov električnega glavnika »White« model »Handbag« po Din 100.

(Nepotrebno prečrtati.)

Naročam ta glavnik pod pogojem, da mi boste, ako bi me tekom sedmih dni glavnik popolnoma ne zadovolji, potem ko vam vrnem glavnik, moj denar popolnoma povrnil.

Ime

Naslov

ELEKTRIČNI GLAVNIK „WHITE“

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 23. jan.: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas. plošče — 17.00 Salonski kvintet — 18.00 Viktor Pirnat: Zumberaški uskoki — 18.30 Pedagoška ura: Napake otroka (Pero Horn) — 19.00 Ga. Orthaber: Anglesčina — 19.30 Ravatelj Božo Račič: Domača obrt — 20.00 Ob Matej Hubadovi 40-letnici: Uvodno besedo govori g. Z. Prelovec. (Narodne pesmi in Hubadovi prireditelji poje del zbora »Glasbene Matice«) — 20.45 Violinski solo koncert g. Honerleina — 21.15 Prenos Tatjaninega večera iz Kazine — 22.00 Čas in poročila — 22.15 Salonski kvintet.

Nedelja, 24. jan.: 8.00 Tajnik Kafol: Sadržajstvo — 9.00 Dr. O. Reya: Espirantsko predavanje »Zimski sport pri nase« — 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 P. dr. R. Tominec: Galerija slove-čih konvertitov — 10.30 Dr. Pavel Breznik: Marburg an der Lahn — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Čas, poročila, plošče — 15.00 Dr. Fr. Veber: Rezultati eksperimentalno fonetične studije — 15.15 Gdč. Lebar: Dekliška ura: Na prevahu — 15.45 Tamburaški zbor iz Siske — 16.30 Gogolj: ženitev, veseloliga — 20.00 Večer skladatelja Vasilija Mirka: I. Uvodna beseda g. Zorka Prelovca. II. Samospevi g. Živka in g. Skvarče. III. Kvartet Glasbene Matice, IV. Klavir-solo g. Marjan Lipovšek — 21.30 Salonski kvintet; vmes poročila in čas. —

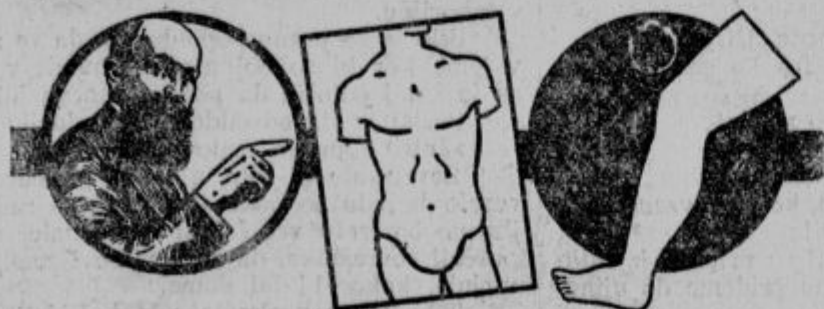
Drugi programi:

Nedelja, 24. januarja:

Belgrad: 11.30 Radio orkester — 12.05 Radio orkester — 20.00 Grieg-ov večer — 21.00 Pester program — 21.30 Simfonični koncert — Zagreb: 20.30 Tamburaški koncert — 22.00 Laska glasba — Budapest: 12.00 Operni koncert opernega orkestra — 14.00 Radio orkester — 18.30 Laska glasba — 20.15 Ciganska glasba — 20.45 Speminski večer, Julija Heged's — 22.30 Plesna glasba — Dunaj: 10.00 Orgelski koncert — 11.05 Zabavni koncert — 19.45 Koncert vojaške godbe — 20.55 Ruska glasba — 22.30 Plesna glasba — 17.30 Godalni kvartet — Rim: 12.30 Plošče — 17.00 Simfonični koncert — 21.00 Italijanska glasba, Plesna glasba — Berlin: 20.00 Prenos iz konservatorija — 20.40 Pesta ura — 22.20 Plesna glasba — Parcelona: 14.30 Radio sekstet — 17.45 Operni prenos — 21.00 Plošče — Praga: 20.00 Veliki koncert češke glasbe — Toulouse: 21.45 Operna glasba — 22.40 Vokalni koncert — Stuttgart: 11.30 Kantata J. S. Bacha — 12.10 Kompozicija Friderika Vel. — 14.15 Zborovna petje — 16.00 Popoldanski koncert — 20.00 Pester večer — 22.55 Plesna glasba.

Ni duha ne sluha

za kurjimi očesi in debelo kožo, če io tri dni zaporedoma zjutraj in zvečer natrete z mašno količino **CLAVETYL CREME**. Cena skatlice 8 Din. Proizvaja in razpošilja stara, 1599 ustanovljena **Kaptilsko lekarna sv. Marije**, lekarnar Vlatko Bartulić. Zagreb, Jelačićev trg 20.

Odličen napredek v zdravljenju kilavosti pobešenega želodca, otrpnenia organov, poapnenja žil pri moških, ženskah in otrocih z edinstveno METODO KLEBER-JA

direktorja specialista instituta za kilavost in bandaže (Institut Herniaire de Lyon, Francija).

Ker danes nimamo dovolj prostora, bomo jutri obvestili svoje cenjene bralce, zakaj so se doslej tako veliki uspehi s to slovitno metodo. Med drugim bo pregledal bolnike ki trpe na otrplosti organov, odlični francoski specialist v zvezi z na zagrebški fakulteti diplomiranim farmaceutom Borovičem, ki je tudi njegov tehniški asistent za celo kraljevino, ter sta vam na razpolago, da vam koristita s svojimi odličnimi izkušnjami.

Ali se želite v resnici pozdraviti? Pišite g. JOVANOVIĆU, general. zastopniku, Beograd, Vuka Karadžića 9, ali si zapišite jutri mesta, ki jih b. mo objavili, in obiščite g. Kleber-Ja.

Pojasnila se dajejo brezplačno,

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglas nad deset vrstic se računa po višji. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Pouk

Beseda samo 50 par

Čamerikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast, koncesionarna. Prospekt št. 16 zaštonj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Službe iscejo

Beseda samo 50 par

Absolventka

mešč. šole z malo maturo, išče službo v trgovini, pisarni ali kjerkoli. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 721.

Službodob

Beseda samo 50 par

Mesarskega vajenca

poštenih staršev sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 739.

Pošteno dekle

samo iz Ljubljane sprejememo za predtiskanje žen. roč. del po 2 mesečni praksi v stalno zaposlenje. — Prestaviti se je osebno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 782.

Trgov. pomočnica

poštena, pridna in verna, mlajša moč, se sprejme s 1. februarjem v trgovino mešanega blaga. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 790.

Vajenec

pošten, priden, se takoj sprejme z vso oskrbo. — Franc Jager, tapetnik — Sv. Petra nasip 29.

Pekovskega vajenca

sprejme Gustav Jelenc v Pobrežju pri Mariboru, Nasipna ulica.

Kuharica

srednjih let, ki fino kuha, se išče za rodbino v Zagrebu. Ponudbe poslati ge. Maksu Mogan, Zagreb, Hatzova 18.

Denar

Beseda samo 50 par

Pletiljo

sprejem kot družabnico. Zadoluje kapital 5 tisoč Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Družabnica«.

Posojila

dobite na hipoteke ali poročila. — Ponudbe pod »Točna izvršitev« podružnici »Slovenca« v Mariboru. Znamke za odgovor.

Objave

Beseda samo 50 par

Generalno zastopstvo

za ameriške avtomobile znamke »Fisk-Air Flight Comp. Chicopee Falls Mass U. S. A.«, se odda za vsako banovino. Oni, ki razpolagajo s kavci in so v tej ali slični stroki zaposleni, naj pošljejo svoje ponudbe na — ing. Aleksander Weltmann — Novi sad.

Izjava!

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za katerekoli dolgov, ki bi jih naredila moja žena Ivana Ocvirk na moje ime. — Anton Ocvirk, Celje, Za Kresijo št. 20.

Vnajem

Beseda samo 50 par

Mesarija

bi se dala obnoviti na prometnem kraju. Resni interesi se oglašajo pri Vilar I., Dob pri Domžalah.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Stanovanje

3 sob, kopalnice in prikl. išče obitelji dveh oseb. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ljubljana« št. 753.

Sostanovalca (-ko)

sprejem z vso oskrbo. Florijanska ulica 19/II.

Stanovanje

dvosobno, zelo lepo, blizu tramvaja, takoj poceni oddam. Naslov pove upr. »Slovenca« pod št. 816.

Stanovanje

dveh sob in kuhinje s prikl. išče obitelji dveh oseb. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 846.

Posestva

Beseda samo 50 par

Stavbne parcele

ugodno napredaj pod Rožnikom. — Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 603.

Parcela ob Savi

pri črnuškem mostu, veliko 2200 m², prodam. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Mivkasta zemlja« št. 817.

Hiša

dvostanovniška, z lepim vrtom v Rožni dolini — ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 811.

Trgovine, gostilne

v Prekmurju, prometno, prodaja za 90.000 Din Posredovalnica, Maribor — Sodna ulica 30.

Mesarijo-gostilno

pri cerkvi in samostanu prodaja za 125.000 Din Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica 30.

Posestva, hiše

od 30.000 Din dalje, pekarije, žage, mline, trgovine, graščine prodaja Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica 30.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Hlode

smreka, jelka, hrast, kupi vsako množino, debele od 25 cm naprej, 4 ali 8 m dolge, franko vagon Škofljica. Ponudbe in ceno na Fran Martinc, parna žaga, Škofljica.

Mizarska podjetja!

Kupim masivno pohištvo za 1-2 sobi, za plačilo nudim suh žagan hrastov les. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kupčija« št. 814.

Prodamo

Beseda samo 50 par

Šivalni stroj

navaden, prodam za majhen denar. Zibertova 28, pritličje desno.

Perutninarstvo

Amalije Lottspeich v Rimskih Toplicah prodaja poceni čisto pasmo kokoši Rhodeländer, amerik Leghorn in Khaki-Campbell race, priznane najboljša vrsta jajčaric. Mnogo priznanj na razstavah!

Čevlji

na obroke

»TEMPO«, Salendrova 6 (pri kraju Gosposke levo)

Lanene tropine

prvovrstne kakovosti, 37-38%, mlete, po 195 Din za 100 kg inkl. vreče, kupite do konca januarja t. l. v tovarni olja Hrovat & Komp., Ljubljana.

Bukove deske

suhe 20-100 mm debele paralel 30 m² napredaj na parni žagi Fran Martinc, Škofljica.

Čevljarji!

Singer levoročni (links-arm) malo rabljen poceni prodam. Zibertova ul. 28, pritl. desno.

Pisalni stroj

Ideal, novejši model, poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 840.

Obrt

Pozor!

Konjsko meso brez kosti, se dobi po 2-3 Din, prekaženo 6 Din za kg. — »Braunsvaljgar« in klub Din 6. Maribor, Mesarska ulica 5.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri vrhku A. VOLK, LJUBLJANA Veletrgovina z žitom. Resljeva cesta 24.

PREJE
240

SEDAJ
192-

TIVAR
DOMAČI IZDELEK

VSE OBLEKE
NAŠIH PRODAJALN
DO 6 FEBRUARJA
ZA 20%
CENEJE!

Razglas o licitaciji

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za dobavo granitnega materiala za tlakovanje mestnih ulic v Mariboru

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo

na dan 25. februarja 1932 ob 11 dopoldne

v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru, Franciška ul. 8/1. Pojasnila in ponudbeni pripomočki so proti plačilu napravni stroškov na razpolago med uradnimi urami istotam.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša za posamezne edince:

A. Einspielerjeva ulica, dovozna cesta na glavni tovorni kolodvor in prvi del Aleksandrove ceste Din 1.731.360.06.
B. Drugi del Aleksandrove ceste in Vetrinjska ulica Din 668.925.16.
C. Sodna ulica Din 425.386.97.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglašene o licitaciji v Službenih Novinah, Službenem listu kraljeve banske uprave dravske banovine in na razglasni deski mestnega načelstva v Mariboru.

Mestno načelstvo mariborsko.

Maribor, dne 19. januarja 1932.

Mestni načelnik: Golouh.

Razglas o licitaciji

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za izvršitev tlakovanja mestnih ulic v Mariboru

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo

na dan 25. februarja 1932 ob 11 dopoldne

v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru, Franciška ul. 8/1. Pojasnila in ponudbeni pripomočki so proti plačilu napravni stroškov na razpolago med uradnimi urami istotam.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša za posamezne edince:

A. 1. Einspielerjeva ulica, dovozna cesta na glavni tovorni kolodvor in prvi del Aleksandrove ceste Din 837.883.74.
2. Kanalizacija Aleksandrove ceste Din 436.370.92.
B. Drugi del Aleksandrove ceste in Vetrinjska ulica Din 470.389.86.
C. Sodna ulica Din 238.109.76.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglašene o licitaciji v Službenih Novinah, Službenem listu kraljeve banske uprave dravske banovine in na razglasni deski mestnega načelstva v Mariboru.

Mestno načelstvo mariborsko.

Maribor, dne 19. januarja 1932.

Mestni načelnik: Golouh.

Brez posebnega uznanila

Vsega mogočnemu je dopadlo, da je našega ljubega soproga, oz. dobrega očeta, starega očeta, vsaka in strica, gospoda

Valentina Weberia

nadučitelja v pok. in častnega občana obč. Zabukovje

dne 22. jan., po kratki mučni bolezni, previdnega s tolažili sv. vere, v 77. letu svoje dobe za vedno odpoklical. Pogreb blagopokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 24. jan. ob 15 iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju. Sv. maša zadušnica se bo darovala 25. januarja ob 7 zj. v stolni in mestni župni cerkvi.

Maribor, dne 22. januarja 1932.

Zalujoče rodbine Weber in Lorber.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Naj pa pridejo, ne bo nam treba k njim!
»Spočiti jih sprejmemo, da bo veselje!
»Volkomov veselje, da se jim lep čas ne bo skominalo po naših čredah!
Iz šotora sta prišla kralj in Laso.
»Živel kralj!« je zaorilo med vojsko.
»Nad Rimljane, nad Rimljane!« je kakor grmelo.
»Pojdemo!« je zaklical kralj rezko in odločno, ko da se je oglašil sam Heso, in velel, naj še kratek čas mirno stripijo.

Vojska se je umirila, zakaj vsi velmožje so se približali kralju in imeli z njim pod hrastom še zadnji posvet, ki ni trajal dolgo in se je končal prej nego so vojniki nestrno pričakovali.

Kralj je nato poveljeval.

Gale, kolikor jih je bilo še ostalo, je odposlal na skrajne zapadne obronke Karusadija, Karnom in Istrom je pa ukazal, naj zasedejo gričevje, ki se vleče nad timavsko cesto, in še rebri, ki zaslanjajo Tergeste. Sam si je pridržal izbrane čete, s katerimi je mislil udreti v višin kakor plaz proti obali in spotjo uničiti rimski tabor.

V taborišču je ostala samo močna straža in četa, ki naj bi skrbela za prehrano, ako bi morala vojska ostati delj časa na določenih postojankah in oprezovati in čakati ugodne prilike.

Odeti v medvedje, volčje in risje kože, so Karni in Istri izginili v lesu in prišli in priplezali res kakor

medvedje, volčje in risi na grebene in pobočja, odkoder so s sekirami, meči, kiji, kopji, loki in pračami v rokah in nekateri še z noži v ustih opazovali Rimljane in sledili slehernemu gibu njihove vojske. Nič jim ni ušlo, nič jim ni ostalo prikrito, karkoli se je zgodilo tam doli pod njimi ob Timavu, na obali in na morju.

Veliko jih je!

»Veliko, a ne čutijo se močne. Utrjujejo se.«

»Malo jim bo pomagal nasip, ko se zaženemo nanje!«

»Glej, kako življenje doli ob morju!«

»Kakor ob naših sejmihi!«

»O, naj le nakupijo in nanosijo v tabor, ne bo treba nam iskati in čakati naših, ko ga zavzamemo!«

»Izplačali se bomo, izplačali!«

»To bodo gledali trgovci, ki so pripluli iz tujih dežel, ko bodo videli, kako ceno pridemo do njihovega blaga!«

»Kar udarili bi, škoda odlašati!«

»Res, zdi se, da nas ne bodo iskali, dokler ne bodo utrdili vseh svojih postojank!«

»Zastražili so se pa dobro!«

»Jim ne bo pomagalo! Ko nepričakovano navlimo, jih posekamo, da ne bodo imeli niti časa golsniti!«

Bojeviti so bili Karni, bojeviti Istri; od trenutka do trenutka, od besede do besede jim je rastel pogum, oči so jim žarele in nestrno so čakali, kdaj se odloči kralj, da bi se zagnali nizdol kakor plaz, ki se utrga v gori in pokonča in opustoši vse, kar mu je na poti.

Tudi kralj Epulo je opazoval Rimljane in ko je videl pred taboriščem le šibke posadke, sejmšče pa neutrujeno in napolnjeno samo s takimi, ki so

trgovali med taborom in morjem, ko da ni nikake nevarnosti, je bil zadovoljen, ker je mogel sklepati, da sovražnik ne sluti, kako blizu za hrbotom ga čaka nevarnost. Prav tako je bil zadovoljen, ko je poslušal in videl, kako njegova vojska veruje v svojo moč in je ni pogled na sovražnika prav nič zbežal, pač pa ji vzbudil še večji pogum, nego ga je imela v taborišču.

Bilo je že pozno popoldne in da se ne bi borili v temi, ker bi se boj utegnil zavleči v pozno noč, se je kralj odločil, da počaka ranega jutra.

Poslal je sla od oddelka do oddelka.

»Jutri s prvim svitom udarimo!«

Zavtriske bi čete, a so se premagale. Samo a veselo besedo so pokazali, kako so zadovoljni, da jim ne bo treba več čakati in od daleč oprezati ter puščati sovražnika, da se v njihovi zemlji nemoteno utrjuje, kakor bi bil doma.

Tiho se je poslovilo solnce. Videli so, kako je krvavo zalesketalo preko morja, kako so ugasnili njegovi prameni v lesu, kakor bi jih vskavala debla, ki so se še pravkar svetila v rumeni svetlobi kakor zlati stebri v bajnem svetišču. In že je legel mrak nad lesove in šelestelo je v njih, kakor bi oživel nevidni duhovi, da bi nemoteno zarajali v lepo pomladno noč ob blesku prijaznih zvezd, ki so se že čele užigati v temni sinjini neba.

Epulove čete niso počivale. V skritih globelih so kurili vojniki ognje, sedeli okoli njih in se pripravljali na boj, ostreč in bruseč meče, sekire in kopja in sulice, ki se jim niso zdele še dovolj nabrušene in priostrene. Tudi kijeve jim je bilo kar nenadoma premalo in pasti je moralo še nekatere drevo, da so ga obsekali in obtesali v grozno orožje. Tako je minila noč in začelo se je zoriti.